

Od: Knieć Katarzyna (DLUS) <Katarzyna.Kniec@ms.gov.pl>
Wysłano: środa, 8 grudnia 2021 10:53
Do: Krajowa Rada i Krajowa Komisja Rewizyjna ZZPWS RP; kontakt@nszpzpwsrp.pl; sekretariat@ps-solidarnosc.org.pl; biuro@prokuratura-zz.pl; d.cydzik@knszadzrem.pl; legislacja@solidarnosc.org.pl; opzz@opzz.org.pl; sekretariat@pracodawcyrp.pl; instytut@bcc.org.pl; biuro@zpp.net.pl; recepcja@konfederacijalewiatan.pl
Temat: korespondencja MS w sprawie DLUS-I-4601-20-2021
Załączniki: pismo ziązki zawodowe podpis elektroniczny.pdf; projekt nowelizacja ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (3).docm; uzasadnienie 16.11.2021 (1).docx; OSR projekt.doc
Kategorie: Legislacja

Dzień dobry.

W załączeniu przekazuję *projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych*. Projekt ustawy został również zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Uprzejmie proszę o zajęcie stanowiska względem ww. projektu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.

KATARZYNA KNIEĆ

Główny Specjalista
Zespół do spraw Organizacji, Koordynacji i Obsługi
Departament Legislacyjny Ustroju Sądów

tel: 22 52-12-764

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa
tel: +48 22 52 12 888

Warszawa, 05 grudnia 2021 r.

Podsekretarz Stanu

DLUS-I.4601.20.2021

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

stosownie do postanowień § 36 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) w załączeniu przekazuję *projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych*.

Projekt ustawy został również zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Uprzejmie proszę o zajęcie stanowiska względem ww. projektu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma, a w przypadku zgłoszenia uwag, o przekazanie ich również w wersji elektronicznej na adres: sekretariat.dlus@ms.gov.pl.

Jednocześnie informuję, że nieprzedstawienie stanowiska w wyznaczonym terminie pozwolę sobie uznać za rezygnację z przedstawienia stanowiska i uzgodnienie treści projektu.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Frydrych

/podpisano elektronicznie/

Załącznik: projekt ustawy wraz z uzasadnieniem oraz projekt OSR (3 pliki).

Otrzymują:

1. Krajowa Rada Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej,
e-mail: Krajowa_Rada_ZZPWS_RP@ms.gov.pl;
2. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej,
e-mail: kontakt@nszpzpwsrp.pl;
3. Międzyzakładowa Organizacja Związkowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Pracowników Sądownictwa,
e-mail: sekretariat@ps-solidarnosc.org.pl;
4. Prezydium Rady Głównej Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej, Biuro Rady Głównej ZZPiPP RP,
e-mail: biuro@prokuratura-zz.pl;
5. Przewodniczący Prezydium Krajowego Zarządu Krajowego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Ad Rem”,
e-mail: d.cydzik@knszzadrem.pl;
6. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
e-mail: legislacja@solidarnosc.org.pl;
7. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
e-mail: opzz@opzz.org.pl;
8. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
e-mail: sekretariat@pracodawcyrp.pl;
9. Związek Pracodawców Business Centre Club,
e-mail: instytu@bcc.org.pl;
10. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
e-mail: biuro@zpp.net.pl;
11. Konfederacja „Lewiatan”,
e-mail: repcja@konfederacjalewiatan.pl.

Projekt wersja z dnia 16 listopada 2021 r.

etap: uzgodnienia międzyresortowe,

konsultacje publiczne i opiniowanie

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych

Art. 1. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 49:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie naruszenia powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ubliżenia sądowi, innemu organowi państwowemu lub osobom biorącym udział w sprawie, sąd może ukarać winnego karą porządkową: grzywny w wysokości do 3000 złotych lub karą pozbawienia wolności do czternastu dni; osobie pozbawionej wolności, w tym także tymczasowo aresztowanej, jako karę porządkową można wymierzyć karę przewidzianą w przepisach o wykonywaniu kary pozbawienia wolności albo w przepisach o wykonywaniu tymczasowego aresztowania.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli czynu określonego w § 1 dopuścił się żołnierz w czynnej służbie wojskowej, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie, sąd - zamiast wymierzenia kary zwraca się do właściwego dowódcy jednostki wojskowej, który stosuje środki przewidziane w przepisach dotyczących żołnierzy; przepis ten stosuje się odpowiednio do osoby odbywającej zasadniczą służbę w obronie cywilnej.”,

c) w § 3 wyrazy „osoby sprawcy” zastępuje się wyrazami „osoby, która dopuściła się tego czynu”,

d) po § 3 dodaje się § 4-6 w brzmieniu:

„§ 4. Jeżeli naruszenie powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ubliżenie sądowi godzi bezpośrednio w osobę sędziego albo członków składu sądu, postanowienie w przedmiocie ukarania karą porządkową wydaje niezwłocznie na posiedzeniu sąd w składzie jednego sędziego niebędącego w składzie dokonującym czynności sądowych ani w składzie rozpoznającym sprawę, której dotyczą te czynności. Przepisy § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Postanowienie w przedmiocie ukarania karą porządkową w sytuacji, o której mowa w § 3 może zostać wydane na posiedzeniu bez udziału osoby, która dopuściła się czynu określonego w § 1.

§ 6. Postanowienie, o którym mowa § 4 wydaje się po wysłuchaniu osoby, która dopuściła się czynu określonego § 4, chyba że wysłuchanie to nie jest możliwe albo osoba, która dopuściła się czynu określonego w § 4, bez usprawiedliwienia nie stawiała się na posiedzenie. W sytuacji, w której czynu określonego w § 4 dopuszczono się w piśmie złożonym w sądzie lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oraz istnieje pewność co do osoby sprawcy, postanowienie może zostać wydane na posiedzeniu bez udziału osoby, która dopuściła się czynu określonego w § 4.”;

3) w art. 50:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Postanowienie o ukaraniu karą porządkową jest wykonalne z chwilą uprawomocnienia. Od postanowienia przysługuje zażalenie do sądu bezpośrednio przełożonego, a gdy zostało wydane przez sąd apelacyjny do Sądu Najwyższego. Postanowienie w przedmiocie zażalenia wydaje się niezwłocznie. Ponadto do zażalenia stosuje się przepisy o postępowaniu właściwe w sprawie, w której zastosowano karę porządkową.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W razie nieuiszczenia kary porządkowej grzywny, zamienia się ją na karę pozbawienia wolności do siedmiu dni, biorąc pod uwagę rodzaj przewinienia, warunki osobiste ukaranego oraz stopień jego winy. Postanowienie w tym przedmiocie wydaje sąd w składzie jednego sędziego niebędącego w składzie rozpoznającym sprawę, której dotyczył czyn określony w art. 49 § 1 oraz w art. 49 § 4, na posiedzeniu po wysłuchaniu ukaranego, chyba że wysłuchanie to nie jest możliwe albo ukarany bez usprawiedliwienia nie stawiał się na posiedzenie. Postanowienie jest natychmiast wykonalne. Od postanowienia przysługuje zażalenie. W razie wniesienia zażalenia sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, może wstrzymać wykonanie kary pozbawienia wolności. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio.”;

4) w art. 51 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zarządzenia porządkowe przewodniczącego składu sądu oraz kary porządkowe wymierzane przez sąd nie mają zastosowania do sędziów, asesorów sądowych i ławników należących do składu orzekającego oraz do prokuratora, radcy

Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej biorących udział w sprawie, a także osób, do udziału których w sprawie stosuje się przepisy o prokuratorze.”;

5) w art. 53c po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Minister Sprawiedliwości może żądać udostępnienia akt sprawy, o których mowa w § 2, ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych na jego wniosek, w celu wykonywania zadań związanych z reprezentowaniem Rzeczypospolitej Polskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka lub innym organem międzynarodowym.”;

6) w art. 54:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Prezes sądu może zarządzić stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo w budynkach sądowych oraz zapobiegających naruszaniu zakazu, o którym mowa w § 1. Do ochrony budynków sądowych oraz osób w nich przebywających stosuje się przepisy o ochronie osób i mienia.”;

b) po § 2 dodaje się § 3-17 w brzmieniu:

„§ 3. W celu zapobieżenia naruszeniu zakazu, o którym mowa w § 1, oraz zagrożeniu bezpieczeństwa, o którym mowa w § 2, pracownik ochrony, przy wykonywaniu zadań ochrony osób i mienia w budynkach sądowych, ma prawo do:

- 1) przeglądania zawartości bagażu i odzieży osób wchodzących do budynku sądowego;
- 2) odmowy zezwolenia na wejście do budynku sądowego osoby odmawiającej poddania się przeglądaniu zawartości bagażu i odzieży;
- 3) odmowy zezwolenia na wejście do budynku sądowego osoby posiadającej przy sobie przedmioty, o których mowa w § 1;
- 4) żądania usunięcia innych przedmiotów i urządzeń lub oddania ich do depozytu.

§ 4. Przeglądanie zawartości bagażu polega na:

- 1) wzrokowej i manualnej kontroli zawartości bagażu, w tym manualnym sprawdzeniu znajdujących się w nim przedmiotów;
- 2) sprawdzeniu bagażu z wykorzystaniem środków technicznych niezbędnych do wykrywania materiałów i urządzeń zabronionych, w szczególności broni, materiałów wybuchowych oraz substancji mogących stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia.

§ 5. Pracownik ochrony w związku z realizacją czynności, o których mowa w § 4, ma prawo żądania udostępnienia bagażu, w tym otwarcia i pokazania jego zawartości.

§ 6. Czynności, o których mowa w § 4, wykonuje się w obecności posiadacza bagażu oraz w miarę możliwości w sposób niepowodujący uszkodzenia bagażu i znajdujących się w nim przedmiotów.

§ 7. Przeglądanie odzieży polega na manualnym sprawdzeniu zawartości odzieży oraz przedmiotów znajdujących się na ciele osoby wchodzącej do budynku sądowego lub przez nią posiadanych bez odsłaniania przykrytej odzieżą powierzchni ciała i sprawdzeniu za pomocą środków technicznych niezbędnych do wykrywania materiałów i urządzeń zabronionych, w szczególności broni, materiałów wybuchowych oraz substancji mogących stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia.

§ 8. Pracownik ochrony w związku z realizacją czynności, o których mowa w § 7, ma prawo żądania zdjęcia przez osobę wchodzącą do budynku sądowego zewnętrznych warstw odzieży, pokazania zawartości kieszeni, innych części odzieży lub przedmiotów znajdujących się na ciele tej osoby lub przez nią posiadanych.

§ 9. Czynności, o których mowa w § 7, wykonuje się w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której są wykonywane. Czynności dokonuje pracownik ochrony tej samej płci, co osoba poddana przeglądaniu odzieży.

§ 10. Z dokonania czynności, o których mowa w § 4 i 7, dokonujący ich pracownik ochrony sporządza protokół w przypadku, gdy osoba poddana przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży zgłosiła takie żądanie bezpośrednio po dokonaniu tych czynności oraz w przypadku, gdy w toku czynności znaleziono broń lub przedmioty, o których mowa w § 1. Protokół zawiera w szczególności:

- 1) oznaczenie czynności, podstawy prawnej i przyczyny jej podjęcia, miejsca jej dokonania oraz danych osoby poddanej przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży;
- 2) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia czynności;
- 3) dane pracownika ochrony dokonującego czynności obejmujące imię, nazwisko oraz nazwę przedsiębiorcy, na rzecz którego wykonuje zadania ochrony albo nazwę jednostki organizacyjnej lub przedsiębiorcy w przypadku, gdy

pracownik ochrony wykonuje zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony;

- 4) przebieg czynności, oświadczenia i wnioski jej uczestników;
- 5) spis znalezionych i odebranych przedmiotów oraz w miarę potrzeby ich opis;
- 6) pouczenie osoby poddanej przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży o jej prawach.

§ 11. Osobie poddanej przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży przysługuje skarga na działalność sądu, wnoszona do prezesa sądu właściwego ze względu na miejsce dokonania czynności, w terminie 7 dni od dnia dokonania czynności, w celu zbadania legalności oraz prawidłowości jej dokonania. Do skargi stosuje się odpowiednio przepisy Rozdziału 5A.

§ 12. Po dokonaniu czynności, o których mowa w § 4 i 7, pracownik ochrony poucza osobę poddaną przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży o prawie do złożenia skargi, o której mowa w § 11, oraz o prawie do żądania sporządzenia protokołu z dokonania czynności, o którym mowa w § 10.

§ 13. W przypadku gdy w trakcie czynności, o których mowa w § 4 i 7 nie znaleziono przedmiotów mogących stworzyć niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, lub osoba poddana tym czynnościom nie zgłosiła żądania sporządzenia protokołu z dokonanej czynności, dokonanie czynności pracownik ochrony niezwłocznie dokumentuje w notatce służbowej, odnotowując rodzaj, czas, miejsce i wynik czynności oraz dane pracownika ochrony, o których mowa w § 10 pkt 3.

§ 14. W przypadku gdy przedmioty ujawnione w wyniku czynności, o których mowa w § 4 i 7, stwarzają niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia lub mienia, pracownik ochrony, w granicach dostępnych środków, niezwłocznie podejmuje działania zmierzające do usunięcia niebezpieczeństwa, a w szczególności zabezpiecza miejsce zagrożone oraz powiadamia dyżurnego właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji o konieczności zarządzenia działań usuwających to niebezpieczeństwo.

§ 15. Informację o przysługujących osobom wchodzącym do budynku sądowego prawach i obowiązkach związanych z czynnościami pracowników ochrony, podejmowanymi przy wykonywaniu zadań ochrony osób i mienia

w budynkach sądowych, umieszcza się w widocznym miejscu przy wejściu do budynku sądu.

§ 16. Przepisów § 3 – 13 nie stosuje się do:

- 1) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Prezesa Rady Ministrów;
- 3) członków Rady Ministrów;
- 4) Rzecznika Praw Obywatelskich;
- 5) Rzecznika Praw Dziecka;
- 6) Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 7) osób korzystających z immunitetu parlamentarnego, sędziowskiego lub prokuratorskiego;
- 8) osób korzystających z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów międzynarodowych albo powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.
- 9) asesorów sądowych i prokuratorskich, referendarzy sądowych;
- 10) adwokatów, radców prawnych, notariuszy, komorników sądowych, radców Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, rzeczników patentowych, biegłych sądowych, doradców restrukturyzacyjnych;
- 11) kuratorów sądowych;
- 12) funkcjonariuszy Policji, Służby Więziennej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej i żołnierzy Żandarmerii Wojskowej;
- 13) innych osób, w stosunku do których dyrektor sądu albo prezes sądu wyraził zgodę na ich wejście;

po uprzednim okazaniu legitymacji służbowej lub dokumentu umożliwiającego ustalenie tożsamości i zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji.

§ 17. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia wzór protokołu, o którym mowa w § 10, z uwzględnieniem informacji niezbędnych do udokumentowania zakresu, przebiegu oraz wyniku czynności przeglądania zawartości bagażu i odzieży osoby wchodzącej do budynku sądowego, a także niezbędnych danych osobowych osób objętych tymi czynnościami oraz dokonujących tych czynności.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Opracowano pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Honorata Łopianowska

Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego Ustroju Sądów

6 grudnia 2021 r.

UZASADNIENIE

Inicjatywa legislacyjna, której celem jest zmiana przepisów w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236) (dalej: u.s.p.) dotyczących tzw. „policji sesyjnej”, stanowi rezultat interwencji Rzecznika Praw Obywatelskich (dalej: RPO). Zgodnie ze stanowiskiem RPO, wyrok w sprawie Słomka przeciwko Polsce (nr skargi 68924/12) oraz w sprawie Lewandowski przeciwko Polsce (nr skargi 66484/09) wskazuje, że sposób ukształtowania mechanizmu wymierzania kar porządkowych przez sądy wymaga zmiany.

Określając zakres merytoryczny projektowanej ustawy, należy określić kontekst systemowy, w oparciu o który przygotowano przepisy zmieniające.

Zagadnieniem poruszonym w wyroku z dnia 6 grudnia 2018 r. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: Trybunał) w sprawie Słomka przeciwko Polsce była kwestia właściwości sądu do orzekania o pozbawieniu wolności w trybie „policji sesyjnej” oraz realizacja prawa ukaranego do skutecznej drogi odwoławczej w związku z tym ukaraniem. Trybunał uznał, że kara porządkowa 14 dni pozbawienia wolności dla skarżącego za naruszenie powagi sądu, które nastąpiło w chwili ogłoszenia wyroku, stanowiła naruszenie prawa do wolności wyrażania opinii i mając to na uwadze doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności¹⁾. Poza stwierdzeniem ograniczenia swobody wypowiedzi Trybunał zaakcentował kwestię naruszenia prawa do rzetelnego postępowania sądowego wobec skarżącego w postępowaniu powadzonym przed sądem krajowym, wskazując m.in., że:

- 1) nie przeprowadzono odrębnego postępowania przed innym składem, który miałby zdecydować o odpowiedzialności skarżącego za jego zachowanie;
- 2) orzekając pod nieobecność skarżącego, sędziowie nie dali skarżącemu żadnej możliwości ustosunkowania się do poczynionych ustaleń ani złożenia wyjaśnień i oświadczeń w tym zakresie;

¹⁾ „Art. 6. 1. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej. Postępowanie przed sądem jest jawne, jednak prasa i publiczność mogą być wyłączone z całości lub części rozprawy sądowej ze względów obyczajowych, z uwagi na porządek publiczny lub bezpieczeństwo państwowe w społeczeństwie demokratycznym, gdy wymaga tego dobro małoletnich lub gdy służy to ochronie życia prywatnego stron albo też w okolicznościach szczególnych, w granicach uznanych przez sąd za bezwzględnie konieczne, kiedy jawność mogłaby przynieść szkodę interesom wymiaru sprawiedliwości.”

- 3) dla oceny sprawy istotne jest odnotowanie, że nałożona na skarżącego kara była najsurowszą z kar przewidzianych w obowiązujących przepisach, w przedmiotowej sprawie (w której zastosowano karę pozbawienia wolności);
- 4) kumulacja ról pokrzywdzonego i sędziego mogła wywołać obiektywnie uzasadnione obawy co do bezstronności sądu.

Podobne stanowisko Trybunał zajął w wyroku z dnia z 3 lipca 2012 r. w sprawie Lewandowski przeciwko Polsce. Skarga w tej sprawie dotyczyła zarzutu braku bezstronności ze strony sądu rozpatrującego sprawę obraży sądu oraz zarzutu naruszenia wolności wyrażania opinii skarżącego. Trybunał uznał, że decyzja sędziego o ukaraniu karą porządkową bezpośrednio po wniesieniu przez skarżącego zażalenia zawierającego krytykę skierowaną przez skarżącego pod adresem tego sędziego, bez możliwości dla skarżącego do obrony lub wyjaśnienia swojego stanowiska, stała w sprzeczności z właściwym podziałem ról procesowych oraz zasadą, w myśl której nikt nie może być sędzią we własnej sprawie. Jednocześnie Trybunał krytycznie ocenił sytuację, w której postępowanie odwoławcze w przedmiocie nałożenia kary porządkowej nie ma żadnego wpływu na sytuację skarżącego z powodu natychmiastowej wykonalności nałożonej postanowieniem sankcji.

Przechodząc na grunt krajowego prawodawstwa zauważyć trzeba, że polski ustawodawca przewidział swoistą gradację środków i kar możliwych do zastosowania przez sądy w ramach „policji sesyjnej”. Zgodnie z art. 48 § 1 u.s.p. przewodniczący składu sądu może upomnieć osobę, która narusza powagę, spokój lub porządek czynności sądowych, a po bezskutecznym upomnieniu sąd może ją wydaląc z sali rozpraw. Warunkiem zastosowania takiej sankcji wobec strony jest uprzedzenie strony o skutkach prawnych jej nieobecności. Tym samym osoba naruszająca powagę, spokój lub porządek czynności sądowych jest uprzedzana o tym, że jej dotychczasowe zachowanie jest do tego stopnia niewłaściwe, że jego kontynuacja może spowodować jej usunięcie z sali rozpraw. Powyższe uprawnienia perswazyjne przewodniczącego i sądu w stosunku do osób uczestniczących w czynnościach sądowych nie zawsze są wystarczające dla utrzymania porządku i zapewnienia spokoju i powagi na sali rozpraw. Z tych względów zasadne i niezbędne jest posiadanie przez sąd uprawnienia do sankcjonowania nieuprawnionych czynności w celu utrzymania i przywrócenia ładu procesowego oraz ochrony praw wszystkich uczestników procesu przed poważniejszymi naruszeniami ich praw. Zgodnie z art. 49 § 1 u.s.p. w razie naruszenia powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ubliżenia sędziowi, innemu organowi państwowemu lub

osobom biorącym udział w sprawie, sąd może ukarać winnego karą porządkową grzywny w wysokości do 3000 złotych lub karą pozbawienia wolności do 14 dni; osobie pozbawionej wolności, w tym także tymczasowo aresztowanej, można wymierzyć karę przewidzianą w przepisach o wykonywaniu kary pozbawienia wolności albo w przepisach o wykonywaniu tymczasowego aresztowania.

Jednocześnie wymaga podkreślenia, że powyższe kary w stanie prawnym obowiązującym w czasie ich nakładania w przypadkach nie mogły być zastosowane post factum. Sąd Najwyższy w wydanej w składzie 7 sędziów uchwale z dnia 26 października 2011 r., I KZP 8/11 (OSNKW 2011, nr 10, poz. 87) stwierdził, że kary porządkowe określone w art. 49 § 1 u.s.p. mogą być stosowane tylko wobec osób obecnych w czasie i miejscu wykonywania czynności sądowych, gdy osoby te bądź to naruszają powagę, spokój lub porządek tych czynności, bądź to ubliżają sądowi, innemu organowi państwowemu lub osobom biorącym udział w tej czynności, niezależnie od tego, w jakiej formie to czynią. Sąd Najwyższy podkreślił w tej uchwale, że kar tych nie stosuje się do czynów naruszających dobra chronione omawianym przepisem, jeśli dokonane zostały poza miejscem i czasem rozprawy, posiedzenia lub innej czynności sądowej, w tym w szczególności w formie pisma złożonego do sądu.

Ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469 oraz z 2020 r. poz. 1086), uznając, że stanowiska kierowane do sądu w formie pisma lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość mogą w swej treści stanowić obrazę sądu, wprowadzono do ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych karalność kierowania do sądu za pośrednictwem wyżej wskazanych dróg wyrażen czy zwrotów ubliżających sądowi, innemu organowi sądowemu lub osobom biorącym udział w sprawie (art. 49 § 3 u.s.p.). Jednocześnie wprowadzono warunek zastosowania sankcji w postaci pewności co do osoby, która dopuściła się ubliżenia.

Funkcjonujące w dacie orzekania w sprawie Słomka przeciwko Polsce przepisy dotyczące „policji sesyjnej” nie miały na celu represji w znaczeniu ogólnym, lecz jedynie doraźne utrzymanie powagi i spokoju czynności sądowych. Powinny one zatem służyć represjonowaniu takich tylko zachowań, wymierzonych przeciwko dobrom chronionym w art. 48 § 1 i art. 49 § 1 u.s.p., które przejawiane są w trakcie rozprawy, posiedzenia lub innych czynności wykonywanych przez sąd w toku postępowania sądowego. Doraźne utrzymanie powagi sądu jest często wręcz niezbędne właśnie wobec nagannych zachowań podejmowanych przez uczestnika danej czynności sądowej. Co więcej, osiągnięcie takiego doraźnego efektu jest

możliwe tylko wtedy, gdy upomnienie, wydalenie albo nałożenie kary porządkowej zostaną zastosowane przez sędziego natychmiast, a w każdym razie niezwłocznie po przejawieniu przez uczestnika czynności jednego z określonych w art. 48 § 1 lub w art. 49 § 1 u.s.p. nagannych zachowań.

Tym samym podkreślenia wymaga, że istota unormowań składających się na „policję sesyjną” sprowadza się do możliwości natychmiastowego reagowania na zachowania zakłócające przebieg czynności sądowych, w tym ublizanie sądowi (czyli członkom składu orzekającego) lub innym osobom biorącym udział w rozprawie, posiedzeniu lub innej czynności procesowej z udziałem sądu. Aby środki przewidziane w tym zakresie mogły skutecznie służyć celowi, dla którego zostały ustanowione i jednocześnie nie wstrzymywać rozpoznania danej sprawy, niezbędna jest możliwość zastosowania ich przez sąd, przed którym dochodzi do naruszeń. Jednocześnie kary przewidziane w art. 49 u.s.p., powinny być stosowana z umiarem. Przy ich orzekaniu należy każdorazowo rozważyć, czy dana sankcja jest konieczna dla zachowania bezpieczeństwa lub porządku publicznego, wolności i praw innych osób i czy nie będzie ona w danej sytuacji naruszać istoty wolności i praw.

Jednocześnie odmiennej regulacji powinny podlegać sytuacje, gdy zachowania czy treści kierowane do sądu mają charakter bezpośrednio ublizający sędziemu albo członkom składu sędziowskiego. Sędzia orzekając musi liczyć się z krytycznymi uwagami, które mogą być niezasadne lub obraźliwe i wyrażać niezadowolenie z decyzji procesowych podejmowanych przez sąd. W takich sytuacjach, jak podkreślił Trybunał we wskazanych orzeczeniach, trudność może powodować ustalenie subiektywnej oraz obiektywnej bezstronności sędziego. Nowelizacja ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych wprowadza rozwiązanie kwestii wystąpienia wątpliwości co do bezstronności sędziego decydującego o zastosowaniu kary porządkowej w przypadku, gdy ublizanie godzi bezpośrednio w osobę sędziego. W takich sytuacjach regulacja przewiduje powierzenie rozpoznania sprawy w przedmiocie nałożenia kary porządkowej innemu składowi. Przyjęte w ustawie rozwiązanie wypełnia uwagi zgłoszone przez Trybunał w sprawie Słomka przeciwko Polsce oraz Lewandowski przeciwko Polsce w zakresie wymaganego osobnego postępowania przed innym składem orzekającym w sprawach dotyczących określenia odpowiedzialności za obrazę sądu.

Pozostawanie obojętnym na pozamerytoryczne treści uwłaczające sądowi, jak i innym uczestnikom procesu lub odsyłanie w każdym takim wypadku sądów na drogę odłożonego

w czasie, dodatkowego postępowania, sprzyjałoby eskalacji zachowań niewłaściwych oraz dalszej destrukcji procesu za milczącym zezwoleniem gospodarza procesu, którym jest sąd.

Nie sposób zgodzić się z rozwiązaniem, polegającym na każdorazowym powierzeniu rozpoznania sprawy związanej z zakłóceniem czynności sądu innemu składowi, ponieważ prowadziłoby ono do sytuacji, gdy osoba dopuszczająca się naruszeń mogłaby skutecznie uniemożliwić sądowi przeprowadzenie czynności, ponawiając swoje zachowania tak długo, aż sąd byłby zmuszony do odstąpienia od swoich czynności – niezależnie od konsekwencji, jakie poniosłaby następnie w wyniku orzeczenia wydanego przez inny sąd.

Należy podkreślić, że środki stosowane w ramach „policji sesyjnej”, w szczególności zaś stanowiący wśród nich ultima ratio środek w postaci ukarania karą pozbawienia wolności do 14 dni, winny być stosowane wyłącznie jako środki dyscyplinujące, zmierzające do przywrócenia właściwej powagi, spokoju i porządku czynności sądowych, jeśli środki mniej dolegliwe okazały się niewystarczające lub – ewentualnie – jeśli jeszcze przed ich zastosowaniem oczywista była ich nieadekwatność lub nieskuteczność w odniesieniu do rodzaju naruszenia powagi, spokoju i porządku czynności sądowych. Nie można uznać za dopuszczalne zastosowania tego rodzaju kary porządkowej, jeśli porządek czynności sądu został przywrócony i do dalszych naruszeń nie dochodzi.

W nowelizowanej regulacji wprowadza się sygnalizowane przez Trybunał standardy, zgodnie z którymi wykonanie postanowienia o ukaraniu karą porządkową byłoby możliwe dopiero po jego uprawomocnieniu się. Wprowadzane w ustawie rozwiązanie spowoduje, że osobie ukaranej będzie przysługiwał środek odwoławczy, a wprowadzona suspensywność niezwłocznej wykonalności kary wypełni przesłankę prawa do rzetelnego postępowania sądowego.

Prawidłowa wykładnia obowiązujących przepisów krajowych odnoszących się do „policji sesyjnej” i zaproponowany kierunek zmian w tych przepisach będą skutkowały tym, że zachowany zostanie standard wyznaczony przez orzeczenia Trybunału w zakresie art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Celem regulacji przewidzianych w art. 48-51 u.s.p. jest tym samym wyposażenie sądu w instrumenty prawne dające możliwość sprawnego i w miarę możliwości bezzwłocznego przeciwdziałania zakłócaniu przebiegu czynności sądowych. Sąd stanowi bowiem miejsce użyteczności publicznej, do którego wstęp – po ogólnej kontroli osobistej – jest wolny dla każdego. Wejść do sądu mogą zatem strony, oczekujące rozstrzygnięcia swojej sprawy, osoby

których aktywność spowodowała potrzebę ich ukarania jak i osoby postronne, chcące skorzystać z możliwości obserwowania jawnego procesu sądowego. Rola sądu w wymiarze sprawiedliwości powoduje, że stanowi on miejsce, w którym dochodzi do kolizji interesów stron postępowania, które często nastawione są emocjonalnie do swojej sprawy. Dotyczy to oskarżonych, pokrzywdzonych, powodów, pozwanych. W sądach pojawiają się osoby, które nie tylko chciałyby poszerzyć swoją wiedzę o procedurach sądowych, lecz także takie, które z różnego rodzaju osobistych pobudek przybyły na rozprawę. W sądach dochodzi do nagromadzenia się różnego rodzaju emocji, których uzewnętrznienia uczestnicy i osoby postronne przebywające na sali rozpraw niekiedy nie są w stanie pohamować. Zwykle któraś ze stron nie jest usatysfakcjonowana rozstrzygnięciem, a ten, komu przyszło zostać skazanym także nie wyraża z tego powodu zadowolenia. Wreszcie zdarza się, że działająca w interesie ogólnym widownia nie potrafi pohamować emocji towarzyszących postępowaniu.

Reasumując, wskazać należy że zakres zmian wprowadzanych w projekcie został przygotowany w oparciu o wzorzec, który określił Trybunał w wyrokach w sprawie Słomka przeciwko Polsce (nr skargi 68924/12) oraz w sprawie Lewandowski przeciwko Polsce (nr skargi 66484/09) z uwzględnieniem zarówno mechanizmu wymierzania kar porządkowych w ramach *tzw. policji sesyjnej* oraz samej jej istoty służącej przywróceniu zgodnego z prawem zachowania w przypadkach, gdy uczestnicy naruszają przyjęte reguły w sądowym trybie procedowania.

Zmiany zaproponowane w art. 49 u.s.p. polegają na dodaniu § 4-6. Przepisy te przewidują, że skład sądu, względem którego dopuszczono się obrazy innego uczestnika czynności sądowych albo zakłócenia przebiegu tych czynności, będzie uprawniony do wymierzenia kary porządkowej grzywny (a w przypadku osoby już pozbawionej wolności – kary nagany) lub kary porządkowej pozbawienia wolności (a w przypadku osoby już pozbawionej wolności – kar zwiększających dolegliwość odosobnienia). Takie rozwiązanie wynika z kilku czynników. Przede wszystkim wyznaczenie innego jednoosobowego składu sądu do rozpoznania wszystkich kar porządkowych powoduje opóźnienia w procedowaniu innych spraw, znacząco wydłużając czas posiedzeń sądowych, co przekładałoby się nie tylko na czas pracy sędziów i pracowników sekretariatów, ale także obywateli, którzy musieliby spędzać wiele godzin w budynku sądowym oczekując na godzinę posiedzenia sądu, ewentualnie stawiając się tylko po to, aby usłyszeć, że w związku z opóźnieniem konieczne jest odroczenie ich sprawy na odległy termin. Dodatkowo angażuje sędziów dyżurnych, mających wiele obowiązków.

W dużych ośrodkach miejskich, gdzie wielkość referatów sędziów wielokrotnie przekracza średnią, będzie to dodatkowe angażowanie kapitału ludzkiego i tak już bardzo obciążonego licznymi obowiązkami. Dlatego tylko w przypadku stwierdzenia, że ublizenie lub inne czynności godzą bezpośrednio w osobę sędziego sąd ten będzie zobligowany do przekazania rozstrzygnięcia kwestii nałożenia kary porządkowej innemu (jednoosobowemu) składowi.

Podobnie w przypadku ublizenia sądowi, innemu organowi państwowemu lub innym osobom w piśmie lub korespondencji elektronicznej skierowanej do sądu, w przedmiocie ukarania karą porządkową będzie rozstrzygał inny skład sądu niż ten, którego dotyczy to naruszenie tylko w sytuacji, gdy naruszenie powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ublizenie sądowi godzi bezpośrednio w osobę sędziego albo członków składu sądu.

Zasadne jest posłużenie się pojęciem „składu dokonującego czynności sądowych”, gdyż o czynnościach sądowych, a nie posiedzeniu czy rozprawie, jest mowa w art. 49 § 1 u.s.p., a konieczność wymierzenia kary porządkowej może zaistnieć również np. w przypadku dokonywania czynności przez sędziego wyznaczonego albo sąd wezwany.

Jeżeli w przedmiocie wymierzenia kary porządkowej ma rozstrzygać inny skład sądu niż ten, wobec którego dopuszczono się naruszenia, wystarczające wydaje się, aby był to skład jednoosobowy; nie wydaje się konieczne i uzasadnione tworzenie do rozpatrzenia kwestii wymierzenia kary porządkowej takiego samego składu sądu, jak skład właściwy do rozpoznania sprawy, jeżeli naruszenie następuje w sprawie rozpoznawanej w składzie wieloosobowym. Powyższe rozwiązanie jest także zasadne ze względów praktycznych. W Polsce jest wiele ośrodków sądowych, w których orzeka kilku (4-9) sędziów. Powierzenie rozstrzygania spraw w ramach „policji sesyjnej” składowi trzyosobowemu prowadziłoby do paraliżu takiego sądu, albo, w okresach urlopowych lub absencji chorobowej, do niemożności utworzenia składu orzeczniczego.

W celu zagwarantowania prawa do obrony (przedstawienia stanowiska w sprawie) osobie, która dopuściła się naruszenia powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ublizenia sądowi, godzących bezpośrednio w osobę sędziego albo członków składu sądu, postanowienie w przedmiocie ukarania karą porządkową przez inny skład sądu będzie mogło zostać wydane po wysłuchaniu takiej osoby. W celu zapobieżenia podejmowania przez dopuszczającego się wyżej wskazanych naruszeń działań, które mogą uniemożliwiać sprawne i szybkie rozpoznanie sprawy, w regulacji wprowadzono możliwość odstąpienia od obowiązku wysłuchania osoby, gdy wysłuchanie takie nie jest możliwe (wezwana osoba będzie przewlekle

podejmować działania zamierzające do wyznaczania kolejnych terminów w sprawie, stan zdrowia będzie uniemożliwiać jej wysłuchanie) albo w sytuacji nieusprawiedliwionego niestawiennictwa takiej osoby. Rozwiązanie umożliwiające wydanie postanowienia w przedmiocie ukarania karą porządkową bez konieczności wysłuchania, gdy wysłuchanie nie jest możliwe, zostało wprowadzone na wzór regulacji z art. 149 § 6 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2021 r. poz. 66), dotyczącej możliwości wydania orzeczenia dyscyplinarnego przez sąd dyscyplinarny wobec prokuratora, któremu prokurator przełożony wymierzył karę porządkową upomnienia.

W odróżnieniu od naruszeń mających miejsce w trakcie czynności sądowych, które zazwyczaj mają charakter impulsywny, naruszenie dokonywane na piśmie może zostać poprzedzone namysłem, dlatego uzasadniona wydaje się wynikająca z proponowanego § 5, oraz w zdaniu drugim § 6 możliwość wymierzenia kary porządkowej na posiedzeniu bez udziału osoby sprawcy i bez wymogu wysłuchania osoby, która dopuściła się naruszenia. Jednocześnie przepis nie stoi na przeszkodzie wysłuchaniu, jeżeli sąd stwierdzi taką potrzebę. Zaproponowane w przedmiotowym projekcie rozwiązanie nie tylko będzie właściwie chronić interesy osób dopuszczających się obrazy sądu, ale także należycie zabezpieczy prawidłowy tok postępowania.

Trzeba podkreślić, że obecne przepisy regulujące kary porządkowe za obrazę sądu przewidują gradację środków prawnych. W pierwszej kolejności sąd może upomnieć taką osobę, następnie wydalić ją z sali rozpraw, w dalszej kolejności ukarać karą porządkową grzywny, a wreszcie karą pozbawienia wolności do 14 dni. Ukazanie karą pozbawienia wolności jest najsurowszym środkiem dyscyplinującym osoby dopuszczające się obrazy sądu. Wejście w życie projektowanych przepisów nie będzie miało negatywnego wpływu na bieg postępowania. Proponowane rozwiązanie usunie również wątpliwości wobec rzetelności postępowania sądowego w stosunku do osób dopuszczających się obrazy sądu i innych uczestników procesu oraz wykluczy sytuację, w której w momencie orzekania kary porządkowej dojdzie do kumulacji roli pokrzywdzonego, oskarżającego i sędziego, co mogłoby rodzić obawy o bezstronność sędziego.

Zmiana wprowadzona w art. 49 § 2 ma charakter dostosowujący do przyjętych systemowych rozwiązań dotyczących żołnierzy w czynnej służbie wojskowej w zakresie, w którym dotyczą osób pełniących terytorialną służbę wojskową dyspozycyjnie. Ustawodawca bowiem konsekwentnie wyłącza stosowanie ogólnych zasad kodeksowych wobec żołnierzy

służby czynnej z uwagi na charakter służby wojskowej. Stosownie do art. 59 ust. 1 pkt c ustawy z dnia z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 372 i 1728) żołnierzem w czynnej służbie wojskowej jest także osoba, która odbywa lub pełni terytorialną służbę wojskową. Służba ta zgodnie z art. 98m wyżej wskazanej ustawy może być pełniona rotacyjnie lub dyspozycyjnie, przy czym pełnienie służby dyspozycyjnie oznacza pozostawanie poza jednostką wojskową oraz w gotowości do stawienia się do służby pełnionej rotacyjnie w terminie i miejscu wskazanych przez dowódcę jednostki wojskowej. Z uwagi na charakter i tryb pełnionej służby przez żołnierzy terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie, ustawodawca ogranicza dla takich osób wyłączenia kodeksowe spod ogólnych zasad, które mają zastosowanie do innych żołnierzy służby czynnej wojskowej. W art. 115 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 i 1517 oraz z 2021 r. poz. 1023) ustawodawca w słowniczku wyrażeń ustawowych w § 13 pkt 8 przyznał status funkcjonariusza publicznego osobie pełniącej czynną służbę wojskową, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie. Analogiczne ograniczenie wyłączenia zastosowane zostało w § 17 określającym definicję żołnierza w rozumieniu tej ustawy oraz w regulacjach dotyczących postępowania karnego, cywilnego czy administracyjnego, np.: dotyczącej zastosowania dozoru jako środka zapobiegawczego dla oskarżonego żołnierza (art. 275 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534 i 1023), dalej: „k.p.k.”), wyłączenia spod kognicji sądów powszechnych spraw żołnierzy o określone w ustawie przestępstwa (art. 647 § 1 pkt 1 k.p.k.), przy regulacjach przewidujących możliwość stosowania w toku postępowania środków przymusu w postaci grzywien, przymusowego sprowadzenia i aresztowania (art. 163 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805)) oraz regulujących możliwość ukarania żołnierza w czynnej służbie wojskowej za nieusprawiedliwione uchybienie obowiązkowi: stawiennictwa w charakterze świadka lub biegłego, złożenia zeznania, wydania opinii, okazania przedmiotu oględzin albo udziału w innej czynności urzędowej w ramach postępowania administracyjnego (art. 88a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 i 1491)). W celu zachowania spójności z innymi rozwiązaniami systemowymi w art. 49 § 2, który reguluje postępowanie w sytuacji dopuszczenia się przez żołnierza służby czynnej naruszenia powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ubliżenia sądowi, innemu organowi państwowemu lub osobom biorącym udział w sprawie, wprowadzono wyjątek dotyczący terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie.

Zmiana w art. 50 w § 1, polegająca na uchyleniu zapisu o natychmiastowej wykonalności postanowień o ukaraniu karą porządkową stanowi wprowadzenie do rozwiązań krajowych uwag wskazanych przez Trybunał w wyroku Lewandowski przeciwko Polsce. Wprowadzone rozwiązanie wyeliminuje sytuacje, gdy ocena naruszenia przez inny skład sądu niż ten, którego naruszenie dotyczyło, była dokonywana już po wykonaniu nałożonej kary, szczególnie w zakresie najsurowszych środków dyscyplinujących osoby dopuszczające się obrazy sądu (kary pozbawienia wolności, a w przypadku osoby już pozbawionej wolności – kar zwiększających dolegliwość odosobnienia). Odroczenie wykonalności kary do czasu uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie ukarania karą porządkową daje dopuszczającemu się obrazy sądu możliwość skutecznego zaskarżenia orzeczenia sądu. Przyjęte rozwiązanie (w tym sama konstrukcja projektowanego przepisu) polegające na przełamaniu zasady natychmiastowej wykonalności wydanego postanowienia, czyni z jednej strony zadość wytycznym Trybunału, z drugiej jest także znane na gruncie polskiego porządku prawnego tj. przepisów Kodeksu postępowania karnego (por. art. 257 § 3 k.p.k. w odniesieniu do art. 462 § 1 k.p.k.).

Zmiana w art. 50 w § 3 ma charakter dostosowujący, stanowiący konsekwencję rozwiązań zaproponowanych w art. 49. Projektodawca zdecydował się utrzymać natychmiastową wykonalność postanowień w tym zakresie. Celem postępowania w przedmiocie nałożenia kary zastępczej nie jest bowiem bezpośrednio ukaranie sprawcy naruszenia, o którym mowa w art. 49 u.s.p., a jedynie zastosowanie sankcji dotkliwszej, gdy wcześniej zastosowana kara grzywny nie została wykonana dobrowolnie lub w drodze egzekucji. Przyjęte rozwiązanie jest spójne z regulacjami Kodeksu karnego wykonawczego (Dz. U. z 2021 r. poz. 53, 472 i 1236), w szczególności z art. 9 § 3 i § 4.

Zmiana art. 51 § 1 u.s.p. ma charakter dostosowawczy i polega na konsekwentnym i analogicznym stosowaniu wyrażenia „Przewodniczący składu sądu”, o którym mowa w art. 48 § 1 u.s.p.

Nowelizacja art. 53c u.s.p. sprowadzająca się do dodania nowej jednostki redakcyjnej (§ 2a) wynika z konieczności wprowadzenia ustawowego upoważnienia na udostępnienie Ministrowi Spraw Zagranicznych dla Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych ds. postępowań przed Trybunałem akt spraw sądowych w zakresie postępowań dotyczących zarzutów naruszenia Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przez organy polskiego wymiaru sprawiedliwości, które zostały przedstawione Ministrowi

Sprawiedliwości na podstawie art. 53c § 2 u.s.p. W obowiązujących regulacjach krajowych dotyczących czynności związanych z wypożyczeniem akt sprawy znajdujących się w krajowym sądzie powszechnym i udzielenia zgody na wgląd innym organom brak jest *expressis verbis* przepisu, na podstawie którego zgody takiej można udzielić Pełnomocnikowi reprezentującemu Rząd Rzeczypospolitej Polskiej przed Trybunałem. Zgodnie z art. 38 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Trybunał rozpoznaje sprawę z udziałem przedstawicieli stron i jeśli zachodzi potrzeba podejmuje dochodzenie, a zainteresowane Wysokie Układające się Strony udzielają dla jego skutecznego przeprowadzenia wszelkich niezbędnych ułatwień. Obowiązek udzielenia wszelkich niezbędnych ułatwień obejmuje złożenie Trybunałowi dowodów – dokumentów dotyczących sprawy, które mogą zawierać informacje istotne dla rozstrzygnięcia. Norma ta, skierowana do państw – stron konwencji zobowiązuje je do faktycznego wypracowania procedur prawnych pozwalających na wykonanie obowiązku udzielenia Trybunałowi niezbędnych ułatwień do prowadzenia dochodzenia. Zgodnie z obowiązującą treścią art. 53c § 2 u.s.p., żądane akta sprawy sądowej mogą być przedstawione wyłącznie Ministrowi Sprawiedliwości.

W praktyce miały miejsce sytuacje, gdy prezesi sądów powszechnych odmawiali wyrażenia zgody na udostępnienie przesłanych akt postępowań Pełnomocnikowi Ministra Spraw Zagranicznych ds. Postępowań przed Trybunałem powołując się na brak bezpośredniej podstawy prawnej w prawie krajowym. Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych ds. Postępowań przed Trybunałem w sposób wyłączny reprezentuje Polskę w postępowaniu przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka podejmując rozstrzygające decyzje odnośnie taktyki procesowej i zajmowanego w toku postępowania stanowiska oraz jego ewentualnej modyfikacji. Tym samym, opinie przygotowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie właściwym do udzielenia odpowiedzi na zarzuty naruszenia Konwencji dotyczące funkcjonowania szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości, pozostają one wyłącznie opinią i nie są wiążące dla Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych ds. Postępowań przed Trybunałem. Ustosunkowanie do zarzutów dotyczących np. naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji w zakresie prawa do rzetelnego procesu wymaga wnikliwej i szczegółowej analizy akt w zależności od podniesionego aspektu naruszenia (np. rodzaju ograniczenia prawa dostępu do sądu, zasady kontradiktoryjności, równości stron, prawa do obrony w sprawie karnej, problematyki właściwej oceny dowodów – przesłuchania świadków etc.) oraz okoliczności konkretnej sprawy. Przygotowanie przez Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych ds. Postępowań przed Trybunałem finalnego stanowiska w sprawie może i często dotyczy takich

technicznych kwestii, poddawanych ocenie przez Trybunał, jak prawidłowość wezwań świadków, zawiadomień stron o czynnościach procesowych, naruszenie terminów do dokonania oznaczonej czynności prawnej czy procesowej.

Projektowana regulacja umożliwi sprawne reagowanie na wystąpienia Trybunału, który w swej praktyce, na różnych etapach postępowania trwającego niekiedy kilka lat od chwili wniesienia skargi oraz jej komunikacji stronie rządowej, na skutek różnych okoliczności np. modyfikacji stanowisk stron w związku z przyjętą taktyką procesową, uzupełnienia materiału dowodowego – domaga się nadesłania nowych informacji, załączenia wyszczególnionej dokumentacji, także tej znajdującej się w aktach kwestionowanych postępowań, w wyznaczonych, często krótkich terminach.

Nowelizacja w zakresie art. 54 wynika z potrzeby zwiększenia bezpieczeństwa i porządku publicznego w budynkach sądowych, przy zachowaniu zasad dopuszczających ograniczenie praw i wolności obywatelskich.

Podkreślenia wymaga, że budynek sądu, sala rozpraw, stanowią miejsca, w którym ryzyko wystąpienia incydentów, skutkujących narażeniem bezpieczeństwa osób, składu orzekającego, stron i uczestników postępowania jest znacząco wyższe. Nieunikniona jest zatem, podobnie jak to ma miejsce w obiektach o podobnym ryzyku (lotniska, budynki administracji rządowej) kontrola osobista, mająca na celu uniknięcie takiego ryzyka. O ile jednak na wymienionym jako przykład lotnisku, osoby tam przebywające są „w drodze” i towarzyszącej podróży chwilowości tego pobytu, to osoby, które przybyły do sądu pozostają tam w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie i w niepewności co do swojej sytuacji. To wzmaga napięcie emocjonalne, a w konsekwencji – istotnie zwiększa ryzyko niepożądanych incydentów.

W myśl art. 54 u.s.p. prezes sądu może zarządzić stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo w budynkach sądowych oraz zapobiegających naruszeniu zakazu wnoszenia do budynków sądów broni, amunicji, materiałów wybuchowych i innych środków niebezpiecznych. W celu zapobieżenia naruszeniu zakazu wynikającego z art. 54 § 1 u.s.p. prezesi sądów mogą stosować środki określone w ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2020 r. poz. 838 oraz z 2021 r. poz. 469), do których należy między innymi bezpośrednia ochrona fizyczna. Ochrona ta jest realizowana w sądach przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne, czyli wewnętrzne służby ochrony, oraz przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w

zakresie usług ochrony osób i mienia. Pracownicy tych formacji posiadają szereg uprawnień wymienionych w art. 36 ust. 1 ww. ustawy, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa życia, zdrowia i nietykalności osobistej. Katalog ten nie przyznaje im jednak prawa do przeglądania zawartości bagaży i odzieży osób w przypadku podejrzenia, że osoby te wnoszą lub posiadają przedmioty niebezpieczne.

W obecnym stanie prawnym pracownicy ochrony wykonujący zadania w gmachu sądu pozbawieni prawa do możliwości weryfikacji wnoszonych przedmiotów, w praktyce nie są więc w stanie realizować zadania związanego z zapobieganiem występowania określonych zagrożeń na terenie chronionego obiektu. Należy też zwrócić uwagę, że osoby wnoszące niebezpieczne przedmioty na teren sądu stanowią zagrożenie nie tylko dla pracowników wymiaru sprawiedliwości, ale także dla wszystkich osób znajdujących się na terenie sądu.

Proponowana zmiana zapewni narzędzie zmierzające do przeciwdziałania najcięższym zagrożeniom przeciwko życiu i zdrowiu obywateli na terenie budynków sądów i możliwość wykonywania zadań określonych w art. 2 ust. 4 i 5 ustawy o ochronie osób i mienia z dnia 22 sierpnia 1997 r., które to zadania obejmują: ochronę osób – działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa życia, zdrowia i nietykalności osobistej; ochronę mienia – działania zapobiegające przestępstwom i wykroczeniom przeciwko mieniu, a także przeciwdziałające powstawaniu szkody wynikającej z tych zdarzeń oraz niedopuszczające do wstępu osób nieuprawnionych na teren chroniony.

Celem projektowanych zmian jest zagwarantowanie niedopuszczalności wnoszenia do budynków sądowych broni ani amunicji, a także materiałów wybuchowych i innych środków niebezpiecznych. Uniemożliwienie wniesienia na teren sądu przedmiotów i narzędzi niebezpiecznych takich jak broń palna, nóż, siekiera, substancja żrąca, substancja łatwopalna itp. stanowi sposób ograniczenia lub wyeliminowania zdarzenia stwarzającego w szczególności bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego.

Proponowana regulacja pozwoli służbom ochronnym sądu do przeglądania zawartości bagaży i odzieży osób, a także odmowy wpuszczenia do budynku sądu w przypadku podejrzenia, że osoby te wnoszą lub posiadają przedmioty niebezpieczne i uzupełni lukę prawną w tym zakresie, przyczyniając się do poprawy bezpieczeństwa budynków sądów. Wprowadzenie ustawą dodatkowych uprawnień dla pracowników ochrony jest konsekwencją wyrażonych w art. 31, art. 41 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasady

poszanowania i ochrony wolności człowieka oraz gwarancji nietykalności i wolności osobistych, które mogą być ograniczone tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie.

Incydenty skutkujące istotnym narażeniem bezpieczeństwa osób w obiektach sądowych nie należą bowiem do rzadkości: w poszczególnych latach odnotowuje się kilka do kilkunastu zachowań wywołujących zagrożenie życia i zdrowia (jednym z takich przykładów jest sytuacja oblania kwasem siarkowym przez stalkera na sądowym korytarzu w Łodzi), zdarzają się także ucieczki lub próby ucieczki na terenie sądu (w 2017 r. odnotowano 30 zdarzeń stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia na terenie sądów, w tym 3 stanowiły włamania/kradzieże, 17 stanowiło zagrożenie życie i zdrowia, 10 stanowiło atak słowny/groźbę; w 2018 r. odnotowano 27 incydentów, w tym 7 stanowiło włamania/kradzieże, 10 stanowiło zagrożenie życie i zdrowia, 10 stanowiło atak słowny/groźbę; w 2019 r. odnotowano 22 incydentów, w tym 2 stanowiły włamania/kradzieże, 5 stanowiło zagrożenie życie i zdrowia, 14 stanowiło atak słowny/groźba, 1 incydent obejmował ucieczkę/próbę ucieczki z sądu; w 2020 r. odnotowano 21 incydentów, w tym 3 stanowiły włamania/kradzieże, 2 stanowiły zagrożenie życie i zdrowia, 16 stanowiło atak słowny/groźbę).

Chcąc zapewnić realizację powyższych postulatów, w projekcie ustawy proponuje się nadanie nowego brzmienia § 2 w art. 54 oraz dodanie § 3-17, których istota polega na tym, że pracownik ochrony będzie miał prawo do:

- a) przeglądania zawartości bagażu i odzieży osób wchodzących do budynku sądowego;
- b) odmowy zezwolenia na wejście do budynku sądowego osoby odmawiającej poddania się przeglądaniu zawartości bagażu i odzieży;
- c) odmowy zezwolenia na wejście do budynku sądowego osoby posiadającej przy sobie broń, amunicję, a także materiały wybuchowe i inne środki niebezpieczne;
- d) żądania usunięcia innych przedmiotów i urządzeń lub oddania ich do depozytu.

Przeглядanie zawartości bagażu będzie polegało na wzrokowej i manualnej kontroli zawartości bagażu przeprowadzanej przez pracownika ochrony, w tym manualnym sprawdzeniu znajdujących się w nim przedmiotów, oraz na sprawdzeniu bagażu z wykorzystaniem środków technicznych niezbędnych do wykrywania materiałów i urządzeń zabronionych, w szczególności broni, materiałów wybuchowych oraz substancji mogących stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia. Czynności te będą wykonywane w obecności posiadacza bagażu oraz w miarę możliwości w sposób niepowodujący uszkodzenia bagażu

i znajdujących się w nim przedmiotów, zaś pracownik ochrony będzie miał prawo żądania udostępnienia bagażu, w tym otwarcia i pokazania jego zawartości.

W projekcie ustawy określa się, że przeglądanie odzieży będzie polegało na manualnym sprawdzeniu jej zawartości oraz przedmiotów znajdujących się na ciele osoby wchodzącej do budynku sądowego lub przez nią posiadanych bez odsłaniania przykrytej odzieżą powierzchni ciała, i sprawdzeniu za pomocą środków technicznych niezbędnych do wykrywania materiałów i urządzeń zabronionych (w szczególności broni, materiałów wybuchowych oraz substancji mogących stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia). Pracownik ochrony w związku z realizacją wyżej wskazanych czynności będzie posiadał prawo żądania zdjęcia przez osobę wchodzącą do budynku sądowego zewnętrznych warstw odzieży, pokazania zawartości kieszeni, innych części odzieży lub przedmiotów znajdujących się na ciele tej osoby lub przez nią posiadanych, przy czym czynności te będzie wykonywało się w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której są wykonywane. W kontekście samego przeglądu odzieży projekt ustawy zakłada, że wyżej wskazane czynności będzie dokonywał pracownik ochrony tej samej płci, co osoba poddana przeglądaniu odzieży. Powyższe zmniejszy ewentualny dyskomfort osób, których ta czynność będzie dotyczyć.

Zgodnie z art. 54 § 10 projektowanej ustawy, z dokonania czynności, polegających na przeglądaniu zawartości bagażu i przeglądaniu odzieży dokonujący tych czynności pracownik ochrony sporządzi protokół w przypadku, gdy osoba poddana przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży zgłosiła takie żądanie bezpośrednio po dokonaniu tych czynności oraz w przypadku, gdy w toku czynności znaleziono broń, amunicję, materiały wybuchowe, a także inne środki niebezpieczne.

Z unormowaniem tym jest skorelowany § 12 projektowanego przepisu, w świetle którego po dokonaniu czynności, o których mowa w § 4 i 7, pracownik ochrony poucza osobę poddaną przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży o prawie do złożenia skargi oraz o prawie do żądania sporządzenia protokołu z dokonanych czynności. Z powyższych propozycji wynika, że w kwestii momentu, kiedy pracownik ochrony udziela pouczenia osobie poddanej kontroli osobistej, a także kiedy protokół przeglądu zawartości bagażu i odzieży ma być sporządzony, projekt ustawy za uzasadnione uznaje umożliwienie osobie poddanej kontroli osobistej zgłoszenia żądania sporządzenia protokołu z czynności bezpośrednio po dokonaniu tych czynności, nie zaś w trakcie kontroli osobistej. Powyższa regulacja ma umożliwić sprawne przeprowadzenie czynności dokonywanych przez pracowników ochrony.

Gdyby założyć, że samo sporządzenie protokołu z kontroli osobistej będzie następowało w trakcie tej czynności, to taki sposób dokonania tej czynności może spowodować znaczne utrudnienia we wstępie do budynku sądu innych osób. Zgłoszenie żądania sporządzenia dwóch protokołów w trakcie czynności przeglądania np. w Sądzie Okręgowym w Warszawie, spowoduje kilkunastominutowe opóźnienie w wejściu obywateli do budynku sądu. Przy liczbie kilkudziesięciu oczekujących na wejście do budynku sądu opóźnienia te mogą być bardzo znaczące i spowodować, że obywatele nie zdążą stawić się na rozprawy lub posiedzenia z przyczyn leżących po stronie sądu. Z tego względu zasadne jest, aby protokół sporządzany był po dokonaniu czynności. Wyjątek dotyczy przypadku, gdy w toku czynności znaleziono broń, amunicję, materiały wybuchowe, a także inne środki niebezpieczne, co wynika z wagi naruszeń przez osoby wchodzące do budynku sądu. Podkreślić ponadto należy, że nie w każdej sytuacji zaistnieje potrzeba przygotowania protokołu dokonanych czynności. Protokół ma na celu udokumentowanie znalezienia broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów w trakcie przeglądu bagażu czy odzieży, a nie zawsze będzie miało to miejsce. Protokół posłuży również osobie poddanej kontroli osobistej jako dokument potwierdzający dokonanie tej czynności w razie złożenia skargi. Także i tu nie w każdym przypadku skarga zostanie złożona. Protokół z kontroli osobistej ma być więc w założeniu projektu ustawy sporządzany na żądanie osoby poddanej przeglądowi zawartości bagażu lub odzieży po dokonaniu tych czynności oraz w przypadku znalezienia w toku czynności broni, amunicji, materiałów wybuchowych, a także innych środków niebezpiecznych.

Projekt ustawy określa elementy, jakie przykładowo ma zawierać protokół z dokonanych czynności, tj. w szczególności oznaczenie czynności, podstawy prawnej i przyczyny jej podjęcia, jej miejsca oraz danych osoby poddanej przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży; datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia czynności; dane pracownika ochrony dokonującego czynności obejmujące imię, nazwisko oraz nazwę przedsiębiorcy, na rzecz którego wykonuje zadania ochrony albo nazwę jednostki organizacyjnej lub przedsiębiorcy w przypadku, gdy pracownik ochrony wykonuje zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony; przebieg czynności, oświadczenia i wnioski jej uczestników; spis znalezionych i odebranych przedmiotów oraz w miarę potrzeby ich opis; pouczenie osoby poddanej przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży o jej prawach.

Osobie poddanej przeglądaniu zawartości bagażu lub przeglądaniu odzieży będzie przysługiwała skarga wnoszona do prezesa sądu właściwego ze względu na miejsce dokonania czynności, w terminie 7 dni od dnia dokonania czynności, w celu zbadania legalności oraz prawidłowości jej dokonania, przy czym do skargi będą stosowane odpowiednio przepisy rozdziału 5A u.s.p. Prezes bowiem podejmuje czynności w sprawach bieżących, związane ze sprawnym funkcjonowaniem sądu w zakresie swoich kompetencji oraz zapewnia przestrzeganie przez podległych pracowników zasad ochrony i bezpieczeństwa obiektów sądowych. Wprowadzona możliwość zaskarżenia decyzji stanowi wyraz zagwarantowanego każdemu w art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawa do składania między innymi skarg.

W sytuacji, gdy w trakcie czynności, polegających na przeglądaniu bagażu i przeglądaniu odzieży nie znaleziono przedmiotów mogących stworzyć niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, lub osoba poddana tym czynnościom nie zgłosi żądania sporządzenia protokołu z dokonanej czynności, pracownik ochrony zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej, w której zostaną odnotowane rodzaj, czas, miejsce i wynik czynności oraz dane pracownika ochrony, który przeprowadzał czynności.

Wymóg dokumentowania, w sytuacjach określonych w § 13 projektowanej regulacji, dokonywanych przez pracowników ochrony czynności związanych z uprawnieniami, o których mowa w § 4 i 7, w formie notatki służbowej zawierającej niezbędne informacje zagwarantuje możliwość odtworzenia czynności podjętych przez pracownika ochrony w przypadku złożenia przez obywatela zażalenia bez wcześniejszego żądania sporządzenia protokołu i obiektywnego rozpatrzenia złożonej skargi.

Wskazać należy, że uprawnienie dla pracowników ochrony do przeglądania odzieży i bagażu wprowadzane niniejszą ustawą jest spójne z innymi rozwiązaniami systemowymi, które określają uprawnienia pracowników ochrony do przeglądania bagażu i odzieży, a także poszczególnych służb w sprawie przeszukania obywatela, a także zasady informowania o przysługujących przeszukiwanemu prawach. Zapewni ono zgodność regulacji z zasadą proporcjonalności wkraczania pracowników ochrony w prawa i wolności podlegające ochronie konstytucyjnej.

Projektowana ustawa w zakresie przepisów dotyczących przyznania uprawnienia kontroli odzieży i bagażu pracownikom ochrony w sądach powszechnych częściowo pokrywa

się z rozwiązaniami regulującymi uprawnienie pracowników ochrony do przeglądania bagażu i odzieży w przypadku wykonywania zadań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w związku z imprezą masową. Art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2171) określa uprawnienia służb porządkowych, do których należą osoby wpisane na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej, o której mowa w art. 26 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, w zakresie możliwości przeglądania odzieży i bagażu uczestników imprezy masowej w sytuacji podejrzenia, że osoby te wnoszą lub posiadają między innymi broń lub inne niebezpieczne przedmioty, materiały wybuchowe, wyroby pirotechniczne, materiały pożarowo niebezpieczne. Jednocześnie ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych w art. 22 ust. 1 pkt 1 ppkt d, f i g wprowadza obowiązek służb porządkowych do odmowy wyrażenie zgody na wstęp na imprezę masową dla osób, które odmawiają poddania się przeglądaniu bagażu albo odzieży, posiadających broń lub inne przedmioty niebezpieczne, a także wobec osób, które zachowują się agresywnie, prowokacyjnie albo w inny sposób stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa lub porządku publicznego. Szczegółowy sposób i zakres sprawowania przez służby porządkowe kontroli uprawnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej, w tym przeglądania zawartości ich bagażu i odzieży został uregulowany w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie wymogów, jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1347 oraz z 2020 r. poz. 1678) wprowadza się obowiązek dokumentowania w notatce służbowej czynności przeglądania odzieży i bagażu w przypadku stwierdzenia w zawartości przeglądanej odzieży przedmiotów, których wnoszenie na imprezę masową i posiadanie na imprezie masowej jest niedozwolone.

Podobne rozwiązanie przewiduje art. 12 ust. 7g ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. o straży marszałkowskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1940), który stanowi, że w przypadku, w którym w trakcie przeszukania nie znaleziono przedmiotów mogących stworzyć niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia lub przedmiotów, które służą do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub których posiadanie jest zabronione, lub osoba poddana tym czynnościom nie zgłosiła żądania sporządzenia protokołu z dokonanej czynności, dokonanie czynności dokumentuje się w dokumentacji służbowej, odnotowując rodzaj, czas, miejsce i wynik czynności oraz imiona, nazwiska i funkcje osób w nich

uczestniczących. Podobne rozwiązania znajdują się w: ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2020 r. poz. 360, z późn. zm.), ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1795 oraz z 2020 r. poz. 2112) – w zakresie kontroli osobistej i przeglądania zawartości bagażu, ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1214), ustawie z dnia 24 maja 2004 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2020 r. poz. 27 i 2320), ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1921, z późn. zm.), przy czym w przypadku kontroli prewencyjnej nie przewiduje się prawa do złożenia zażalenia i sporządzania protokołu, a także w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 575).

Wskazać należy, że ustawą z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2399 oraz z 2019 r. poz. 1091) wprowadzono dostosowanie przepisów w zakresie określenia granic przeszukania oraz uprawnień funkcjonariuszy do dokonywania kontroli osobistej do konstytucyjnej gwarancji, określonych w art. 41 ust. 1, art. 47 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji. Wskazane systemowe rozwiązanie określa między innymi sposób dokumentowania przeprowadzonych czynności kontrolnych w zakresie przeszukania bagażu oraz kontroli osobistej. W zmienianych ww. nowelizacją ustawach przewidziano między innymi udokumentowanie czynności kontrolnych w dokumentacji służbowej, określając datę, czas, miejsce i przyczynę jej dokonania, dane osób w niej uczestniczących oraz rodzaj i wynik czynności, a także informację o pouczeniu osoby kontrolowanej.

Ponadto, zgodnie z przyjętym rozwiązaniem systemowym, w obowiązujących regulacjach przewiduje się poinformowanie osoby poddanej przeglądnięciu bagażu lub odzieży o przysługującym jej prawie do żądania sporządzenia protokołu z tych czynności czy o prawie do złożenia zażalenia dopiero po dokonaniu tych czynności.

Projektowana regulacja, poza obowiązkiem poinformowania przez pracownika ochrony osoby wchodzącej do sądu i poddanej czynnościom przeszukania bagażu lub odzieży o jej prawach związanych z wyżej wskazanymi czynnościami, nakłada na administratora budynku obowiązek umieszczenia, w widocznym miejscu przy wejściu do budynku sądu, informacji o przysługujących osobom wchodzącym do budynku sądowego prawach i obowiązkach związanych z czynnościami pracowników ochrony, podejmowanymi przy wykonywaniu zadań ochrony osób i mienia w budynkach sądowych. Rozwiązanie to wpłynie pozytywnie na

świadomość osób wchodzących do sądu i umożliwi im podejmowanie decyzji w optymalny sposób zabezpieczający ich interesy.

W projekcie ustawy przewiduje się, że w przypadku, gdy przedmioty ujawnione w wyniku ww. czynności będą stwarzały niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia lub mienia, pracownik ochrony, w granicach dostępnych środków, niezwłocznie podejmie działania zmierzające do usunięcia niebezpieczeństwa, a w szczególności zabezpieczy miejsce zagrożone oraz powiadomi dyżurnego właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji o konieczności zarządzenia działań usuwających to niebezpieczeństwo.

Przepisy § 3-13 art. 54 u.s.p. nie znajdują zastosowania w stosunku do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów, członków Rady Ministrów, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, osób korzystających z immunitetu parlamentarnego, sędziowskiego lub prokuratorskiego, osób korzystających z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów międzynarodowych albo powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych, asesorów sądowych i prokuratorskich, referendarzy sądowych, adwokatów, radców prawnych, notariuszy, komorników sądowych, radców Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, rzeczników patentowych, biegłych sądowych, doradców restrukturyzacyjnych, kuratorów sądowych, funkcjonariuszy Policji, Służby Więziennej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, a także w stosunku do innych osób, w stosunku do których dyrektor lub prezes sądu wyraził zgodę na ich wejście.

Wskazane podmioty z racji wykonywanych zadań, zajmowanego stanowiska lub pełnionych funkcji nie będą zobowiązane do poddania się kontroli osobistej w sądzie pod warunkiem uprzedniego okazania legitymacji służbowej lub dokumentu umożliwiającego ustalenie tożsamości i zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji. Katalog podmiotów, które nie będą zobowiązane do poddania się kontroli zawartości bagażu i odzieży przy wejściu do sądu pod warunkiem uprzedniego okazania legitymacji służbowej lub dokumentu umożliwiającego ustalenie tożsamości i zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji, został utworzony w oparciu o obowiązujące rozwiązanie systemowe w zakresie kontroli osobistej realizowanej przez funkcjonariuszy służby więziennej. Katalog ten został uzupełniony o podmioty, które z racji wykonywanych zadań, pełnionych funkcji, przyznanych im ustawowo immunitetów, a także w związku z nadanymi im ustawami uprawnieniami w zakresie

możliwości brania udziału w postępowaniach sądowych, także nie powinny być zobowiązane do poddania się kontroli przy wejściu do sądu.

Projekt przewiduje możliwość wyłączenia innych podmiotów spod obowiązku przewidzianego w art. 54 § 3-13 u.s.p. – w trosce o umożliwienie im niezakłóconego wykonywania swych zadań i poszanowania tajemnicy zawodowej – na podstawie decyzji dyrektora albo prezesa sądu.

W procedowanej regulacji przewidziano także upoważnienie ustawowe dla Ministra Sprawiedliwości do określenia w drodze rozporządzenia wzoru protokołu, o którym mowa w art. 54 § 10, (tj. z przeglądania zawartości bagażu oraz przeglądania odzieży), z uwzględnieniem informacji niezbędnych do udokumentowania zakresu, przebiegu oraz wyniku czynności przeglądania zawartości bagażu i odzieży osoby wchodzącej do budynku sądowego, a także niezbędnych danych osobowych osób objętych tymi czynnościami oraz dokonujących tych czynności.

Mając na uwadze konieczność jak najszybszego wejścia w życie projektowanych przepisów, które realizują postulat Trybunału w zakresie „policji sesyjnej”, oraz zapewnienie bezpieczeństwa i porządku w budynkach sądowych osób przebywających na ich terenie, proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt OSR projektu nie był oceniany w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743).

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości – ministerstwo wiodące</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Katarzyna Frydrych, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Honorata Łopianowska, Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego Ustroju Sądów, tel. (22) 52 12 764 Pani Maja Maria Minkisiewicz – Naczelnik Wydziału Prawa Ustroju Sądów Powszechnych, Administracyjnych i Wojskowych Departament Legislacyjny Ustroju Sądów, tel. 22 52 12 737 e-mail:maja.minkisiewicz@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 22.09.2021 r., 25.10.2021 r., 17.11.2021 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac. UD 262</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W dniu 6 grudnia 2018 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka wydał wyrok w sprawie Słomka przeciwko Polsce (nr skargi 68924/12). Zagadnieniem poruszonym w tym wyroku była kwestia właściwości sądu do orzekania o pozbawieniu wolności w trybie „policji sesyjnej” oraz realizacja prawa ukaranego do skutecznej drogi odwoławczej w związku z tym ukaraniem.

Zgodnie z tym orzeczeniem, kara porządkowa 14 dni pozbawienia wolności naruszała prawo do wolności wyrażania opinii. Zdaniem Trybunału, nie przeprowadzono odrębnego postępowania przed innym składem, karę orzeczono pod nieobecność skarżącego, nie dając mu możliwości obrony, a sędzia był jednocześnie pokrzywdzonym, co może rodzić wątpliwości co do bezstronności sądu. Tymczasem artykuł 10 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka przewiduje prawo każdego człowieka do tego, by przy rozstrzyganiu o jego prawach i zobowiązaniach lub o skierowaniu przeciwko niemu oskarżenia o przestępstwo miał on zagwarantowane na warunkach całkowitej równości prawo do sprawiedliwego i publicznego wysłuchania przez niezależny i bezstronny sąd.¹ W związku z tym Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił uwagę, że sposób wymierzania kar porządkowych przez sądy może wymagać zmiany.

Podobne stanowisko . Europejski Trybunał Praw Człowieka zajął w wyroku z dnia z 3 lipca 2012 r. w sprawie Lewandowski przeciwko Polsce (nr skargi 66484/09)

W polskim systemie prawnym występuje gradacja środków i kar możliwych do zastosowania przez sądy w ramach tzw. „policji sesyjnej”. Mają one na celu natychmiastowe reagowanie na zakłócanie przez uczestników postępowania przebiegu czynności procesowych. Oznacza to, że muszą one być zastosowane przez sąd niezwłocznie, aby spełniały swój cel.

Powierzenie rozpoznania wszystkich sprawy innemu składowi sądu oznaczałoby brak możliwości nałożenia kary, co mogłoby utrudnić, a nawet uniemożliwić sądowi dalsze prowadzenie czynności.

Środki stosowane w ramach „policji sesyjnej” powinny być jednocześnie stosowane tylko, gdy środki mniej dolegliwe okazały się niewystarczające i tylko w celu dyscyplinowania uczestników postępowania oraz w celu przywrócenia powagi, spokoju i porządku na sali sądowej.

Art. 38 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności zobowiązuje strony Konwencji do faktycznego wypracowania procedur prawnych pozwalających na wykonanie obowiązku udzielenia Europejskiemu Trybunałowi Praw Człowieka (dalej „ETPCz”) niezbędnych ułatwień do prowadzenia dochodzenia. W obowiązujących regulacjach krajowych dotyczących czynności związanych z wypożyczeniem akt sprawy znajdujących się w krajowym sądzie powszechnym i udzielenia zgody na wgląd innym organom brak jest *expressis verbis* przepisu, na podstawie którego zgody takiej można udzielić Pełnomocnikowi reprezentującemu Rząd Rzeczypospolitej Polskiej przed ETPCz. Z tego powodu zachodzi uzasadniona potrzeba wprowadzenia proponowanej regulacji w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych, która zapewni możliwość wypożyczenia akt sądowych Pełnomocnikowi Ministra Spraw zagranicznych ds. postępowań przed ETPCz.

Ponadto celem projektu jest nowelizacja w zakresie art. 54, która wynika z potrzeby zwiększenia bezpieczeństwa i porządku publicznego w budynkach sądowych, przy zachowaniu zasad dopuszczających ograniczenie praw i wolności obywatelskich.

¹ *Granice wolności ekspresji sędziów. Analiza porównawcza standardów międzynarodowych oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wraz ze standardami krajowych porządków prawnych wybranych państw europejskich*, Agnieszka Wedeł-Domaradzka, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2020, s. 12

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana regulacja ma na celu sprawne i bezzwłoczne przeciwdziałanie zakłócaniu przebiegu czynności sądowych. W art. 51 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236) – dalej: u.s.p., wyraz „Przewodniczący sądu” zostanie zastąpiony wyrazem „Przewodniczący składu sądu”.

Do art. 49 u.s.p. zostaną dodane § 4-6, zgodnie z którymi skład sądu, względem którego dopuszczono się obrazy innego uczestnika czynności sądowych albo zakłócenia przebiegu tych czynności, będzie uprawniony do wymierzenia kary porządkowej grzywny (a w przypadku osoby już pozbawionej wolności – kary nagany) lub kary porządkowej pozbawienia wolności (a w przypadku osoby już pozbawionej wolności – kar zwiększających dolegliwość odosobnienia. Jeśli natomiast naruszenie powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ubliżenie sądowi godzić będą bezpośrednio w osobę sędziego lub innego członka składu sądu, sąd ten będzie zobligowany do przekazania rozstrzygnięcia kwestii nałożenia kary porządkowej innemu (jednoosobowemu) składowi. W przypadku naruszeń dokonywanych na piśmie będą obowiązywały takie same zasady, przy czym, kara porządkowa będzie mogła być wymierzona na posiedzeniu bez udziału osoby sprawcy naruszenia, bez wymogu wysłuchania osoby, która dopuściła się naruszenia. W przypadku naruszeń godzących bezpośrednio w osobę sędziego, zarówno w piśmie jak i podczas posiedzenia, postanowienie w przedmiocie ukarania karą porządkową przez inny skład sądu będzie mogło zostać wydane po wysłuchaniu takiej osoby, przy czym wprowadzono możliwość odstąpienia od obowiązku wysłuchania osoby, gdy wysłuchanie takie nie jest możliwe (wezwana osoba będzie przewlekłe podejmować działania zamierzające do wyznaczania kolejnych terminów w sprawie, stan zdrowia będzie uniemożliwiać jej wysłuchanie) albo w sytuacji nieusprawiedliwionego niestawiennictwa takiej osoby.

W art. 50 u.s.p. wprowadza się odroczenie wykonalności kary do czasu uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie ukarania karą porządkową, co stanowi wprowadzenie do rozwiązań krajowych uwag wskazanych przez Trybunał w wyroku Lewandowski przeciwko Polsce.

Zmiana wprowadzona § 2a w art. 53c u.s.p. wynika z konieczności wprowadzenia ustawowego upoważnienia na wypożyczenie Pełnomocnikowi MSZ ds. postępowań przed ETPCz akt spraw sądowych w zakresie postępowań dotyczących zarzutów naruszenia Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przez organy polskiego wymiaru sprawiedliwości.

Zgodnie z projektowanym art. 54 u.s.p. prezes sądu będzie mógł zarządzić stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo w budynkach sądowych oraz zapobiegających naruszeniu zakazu wnoszenia do budynków sądów broni, amunicji, materiałów wybuchowych i innych środków niebezpiecznych.

Osoby odpowiedzialne za ochronę fizyczną sądów uzyskają możliwość przeglądania zawartości bagaży i odzieży osób, w przypadku podejrzenia, że osoby te wnoszą lub posiadają przedmioty niebezpieczne. Jeśli dana osoba odmówi poddania się czynności przeglądania bagaży lub będzie posiadała przedmioty i substancje niebezpieczne, których nie odda do depozytu, pracownik ochrony będzie mógł odmówić jej zezwolenia na wejście do budynku sądu.

Z dokonanej czynności przeglądania będzie sporządzony protokół, jeśli osoba poddana tej czynności tego zażąda, lub jeśli w trakcie czynności znaleziono przedmioty lub substancje niebezpieczne. Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia wzór protokołu. Ponadto, osobie poddanej czynności przeglądania bagaży i odzieży będzie przysługiwała skarga wnoszona do prezesa sądu właściwego ze względu na miejsce dokonania czynności, w terminie 7 dni od dnia dokonania czynności, w celu zbadania legalności oraz prawidłowości jej dokonania, przy czym do skargi będą stosowane odpowiednio przepisy rozdziału 5A u.s.p. W ustawie wprowadzono katalog podmiotów, które nie będą zobowiązane do poddania się kontroli zawartości bagaży i odzieży przy wejściu do sądu pod warunkiem uprzedniego okazania legitymacji służbowej lub dokumentu umożliwiającego ustalenie tożsamości i zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji. Projekt przewiduje możliwość wyłączenia innych podmiotów spod obowiązku przewidzianego w art. 54 § 3-13 u.s.p. – w trosce o umożliwienie im niezakłóconego wykonywania swych zadań i poszanowania tajemnicy zawodowej – na podstawie decyzji dyrektora albo prezesa sądu.

W przypadku gdy w trakcie czynności nie zostaną znalezione przedmioty mogące stworzyć niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, lub osoba poddana tym czynnościom nie zgłosi żądania sporządzenia protokołu z dokonanej czynności, pracownik ochrony dokonujący czynności będzie zobowiązany do niezwłocznego jej udokumentowania w notatce służbowej, odnotowując rodzaj, czas, miejsce i wynik czynności oraz dane pracownika ochrony.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowana regulacja ze względu na stopień jej szczegółowości nie była poddawana analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sądy powszechne	375 w tym: sądy apelacyjne – 11 sądy okręgowe – 46 sądy rejonowe – 318	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zmiana zasad wymierzania kar porządkowych. Rozpatrywanie przez prezesa sądu skarg na czynność przeglądania bagażu i odzieży przez ochronę sądu.
Obywatele	38 244 tys. (stan na styczeń 2021 r.)	Główny Urząd Statystyczny	Zmiana zasad wymierzania kar porządkowych uczestnikom postępowania przez sąd oraz obowiązek poddania się czynności przeglądania bagażu i odzieży podczas wejścia do budynku sądu.
Podmioty odpowiedzialne za fizyczną ochronę sądu	Dokładna liczba podmiotów jest niemożliwa do ustalenia		Nadanie uprawnień do przeglądania bagażu i odzieży osób wchodzących do budynku sądu.
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Obowiązek określenia w drodze rozporządzenia wzoru protokołu z czynności przeglądania bagażu i odzieży osób wchodzących do sądu.
Minister właściwy do spraw zagranicznych	1	Informacja ogólnodostępna	Możliwość wypożyczenia akt spraw sądowych w celu wykonywania zadań związanych z reprezentowaniem Rzeczypospolitej Polskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka lub innym organem międzynarodowym.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt zostanie przekazany w ramach konsultacji i opiniowania: Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Prezesowi Urzędowi Ochrony Danych Osobowych, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Krajowej Radzie Sądownictwa, Sądowi Najwyższemu, I Zastępcy Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego, Prezesom Sądów Apelacyjnych, stowarzyszeniom zrzeszającym sędziów i poszczególne grupy pracowników sądownictwa, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców, Centralnemu Instytutowi Analiz Polityczno-Prawnych, Centrum Aktywności Społecznej Pryzmat, Fundacji Court Watch Polska, Fundacji Wspierania Praworządności Zdążyć z Pomocą, Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych, Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska, Towarzystwu Wiedzy Powszechnej, Związkowi Pracodawców Business Centre Club oraz związkowi zawodowym reprezentującym pracowników sądownictwa.

Zainteresowane podmioty będą mogły zająć stanowisko w ramach uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania w terminie 21 dni. Natomiast reprezentatywne organizacje związkowe będą mogły zająć stanowisko o projekcie w terminie 30 dni od następnego dnia roboczego, z wyłączeniem soboty, następującego po dniu przekazania projektu wraz z informacją określającą termin przedstawienia opinii.

Wyniki konsultacji zostaną omówione po ich zakończeniu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie generować skutków finansowych dla budżetu państwa.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zmiana zasad wymierzania kar porządkowych uczestnikom postępowania przez sąd oraz obowiązek poddania się czynności przeglądania bagażu i odzieży podczas wejścia do budynku sądu.						
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zwiększenie bezpieczeństwa uczestników postępowań sądowych poprzez utrudnienie wnoszenia do budynków sądów substancji i przedmiotów niebezpiecznych.						
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:
 Projekt przewiduje wprowadzenie procedury przeglądania bagażu i odzieży osób wchodzących do budynku sądu oraz rozpatrywania przez prezesa sądu skarg na tę procedurę

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	---

Omówienie wpływu	Zmiana zasad wymierzania kar porządkowych uczestnikom postępowania oraz procedury przeglądania bagażu i odzieży osób wchodzących do budynku sądu oraz rozpatrywania przez prezesa sądu skarg na tę procedurę.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanych rozwiązań będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.